

Memoria-hautaustoimistojen asiakaslehti 1/2007

MEMORIA

Ykä Babitzin ja ihmisen
paluu kotiin

Myös nykyihminen tarvitsee
hautajaisten suomaa lohtua

Arkun kantajan
arvokas tehtävä

MEMORIA -hautaustoimistot

ANJALANKOSKI	Hautauspalvelu Kovanen, (05) 365 7241, www.hautauskovanen.fi
ESPOO	Espoon Hautaustoimisto, (09) 7002 4828, www.hautaushuolto.net
HELSINKI	Hautaustoimisto Autio Oy, (09) 448 346, www.hautaustoimistoautio.fi Helsingin Hautaushuolto, Töölö (09) 700 2481, www.hautaushuolto.net Helsingin Hautaushuolto, Malmi (09) 7002 4824, www.hautaushuolto.net Itä-Helsingin Hautauspalvelu, Puotinharju (09) 323 3770, www.hautauspalvelu.com
HYRYLÄ	Järvenpään Kukkakauppa ja Hautaustoimisto, (09) 275 3030, jarvenpaankukka@kolumbus.fi
HYVINKÄÄ	Hyvinkään Hautaustoimisto, 020 742 9890
HÄMEENLINNA	Hämeenlinnan Vanha Hautaustoimisto Prami, (03) 682 2953, www.htk.fi/public/prami Poltinhon Hautaustoimisto, (03) 612 1711, www.htk.fi/public/prami
IVALO	Ivalon Kukkakauppa ja Hautaustoimisto, (016) 661 100
JOENSUU	Kainulaisen Hautauspalvelu, (013) 122 506
JYVÄSKYLÄ	Somman Kukka ja Hautaustoimisto, (014) 217 879, www.somman.fi
JÄRVENPÄÄ	Järvenpään Kukkakauppa ja Hautaustoimisto, (09) 287 361, jarvenpaankukka@kolumbus.fi
KALAJOKI	Kalajoen Kukkatalo ja Hautaustoimisto, (08) 460 222
KARHULA	Niemisen Hautaustoimisto, (05) 264 982
KOTKA	Niemisen Hautaustoimisto, (05) 216 080
KOUVOLA	Hautauspalvelu Kovanen, (05) 311 5049
KUUSANKOSKI	Kukka ja Hautauspalvelu Hepola & Karjalainen, (05) 374 4451
LAHTI	Hautaustoimisto Kallioinen, (03) 752 0205, www.hautaustoimistokallioinen.fi
LEPPÄVIRTA	Leppävirran Kukka- ja Hautauspalvelu S. Kinnunen, (017) 554 1049
MIKKELI	Hautaustoimisto Mielonen, (015) 162 222, www.hautaustoimistomielonen.fi
NOKIA	Nokian Hautaustoimisto ja Kukkapaalvelu Reijo Mäkelä, (03) 341 2249, www.hautaustoimisto.net
ORIVESI	Hautaustoimisto ja Kukkakauppa Lund, (03) 335 2383
OULU	J. Ala-Ahon Hautaustoimisto, (08) 311 2203, www.ala-aho.fi
PARIKKALA	Hautaustoimisto Litmanen, (05) 430 380, www.hautauslitmanen.fi
PORI	Rantasen Hautaustoimisto, (02) 633 2707
PORVOO	Hautaustoimisto-Begravningsbyrå Nyman, (019) 574 6600, (019) 574 6400, www.hautausnyman.fi
PUSULA	Pusulan Kukka ja Hautaustoimisto, (09) 226 6112
RAAHE	Korhosen Hautaustoimisto ja Kukkatalo, (08) 222 944, www.korhosenkukkatalo.com
ROVANIEMI	Hautaustoimisto ja Juhlapalvelu Jokela, 020 144 1010, www.hautaus.info
SALO	Salon Hautaustoimisto Saustila, (02) 731 2562
SAVONLINNA	Hautaustoimisto Litmanen, (015) 515 464, www.hautauslitmanen.fi
TAMPERE	Ainanlinnan Kukka ja Hautauspalvelu, (03) 214 6230, www.hautaustoimisto.net Tesoman Kukka/Nokian Hautaustoimisto, (03) 345 1701, www.hautaustoimisto.net
TURKU	Hautaustoimisto Perttala, (02) 231 4074, (02) 231 4557
VAASA	Vaasan Hautaustoimisto Alba - Vasa Begravningsbyrå, (06) 318 7311 Hautaustoimisto – Begravningsbyrå Forsell, (06) 318 7321
VIRRAT	Purran Kukka ja Hautauspalvelu, (03) 475 5564, www.purrankukkajahautaus.fi Virtain Kukka ja Hautaustoimisto, (03) 475 3570
ÄÄNEKOSKI	Äänekosken Pajunkukka, (014) 522 076

www.memoria.fi

Hyvä lukija!

Memoria on yksityisten hautaustoimistojen omistama verkosto ja tämän lehden kustantaja. Lehti on ensimmäinen laatuaan. Sen tarkoitus on antaa tietoa ja herättää ajatuksia suomalaisesta hautauskulttuurista.

Yhteiskunnan muutos ja kansainvälistyminen näkyvät myös hautaustapojen muutoksena. Toivon lehden herättävän keskustelua siitä, mikä vanhassa suomalaisessa hautauskulttuurissa olisi säilyttämisen arvoista. Tapojen huimasta erilaisuudesta hyvänä esimerkkinä on lehtemme artikkeli, joka käsittelee hautauksia Yhdysvalloissa.

Työssäni tapaan sellaisia ihmisiä, yleensä vanhuksia, jotka haluavat puhua omista hautajaisistaan

etukäteen. Läheisistä ei löydy uskallusta kuunnella heitä. Memoria-hautaustoimistojen Näin Minä Haluan -vihkonen on hyvä apuväline tällaisessa tilanteessa. Vihkon suuresta kysynnästä huomaa, kuinka tärkeästä asiasta on kyse. Tätä

vihkosta voi noutaa ilmaiseksi kaikista Memoria- verkostoon kuuluvista liikkeistä.

Hautaajaisten merkitys ihmiselle itselleen on ilmeinen, mutta suurin arvo niillä on jälkeen jääville, jotka rakastivat poismennyttä.

Toivon Sinulle, hyvä lukija, että lehdestä on apua näiden vaikeiden asioiden käsittelyssä. Etukäteen puhuminen voi helpottaa läheisten taakkaa surun kohdatessa.

Johanna Muurimäki
Memoria-lehden päätoimittaja

Elämän palvelua surun kohdatessa.

Memoria-hautaustoimistojen asiakaslehti 1/2007

Julkaisija: *Memoria-hautaustoimistot*

Päätoimittaja: *Johanna Muurimäki*

Toimituskunta: *Matti Kallioinen, Maija Lepola, Johanna Muurimäki*

Tekstit ja toimitus: *Teija Horppu, THOR-viestintä*

Ulkoasu ja taitto: *Juha Kortelainen, JK2*

Painopaikka: *Salpausselän Kirjapaino, Lahti*

Painos: *15 000*

1. vuosikerta

Kuvat: *Juha Kortelainen, Matti Kallioinen, Maija Lepola, Memorian kuva-arkisto*

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3
Memoria - rinnalla kulkija, tiedottaja, asiakkaan palvelija	4
Ykä Babitzin ja ihmisen paluu kotiin	6
Myös nykyihminen tarvitsee hautajaisten suoma lohtua	8
Lapsi on utelias kuolemankin äärellä	9
Amerikkalaisissa hautajaisissa ympäristöajattelu taka-alalla	10
Omilla valinnoillaan asiakas voi vaikuttaa hautajaisten kustannuksiin	11
Arkun kantajan arvokas tehtävä	11

Memoria - rinnalla kulkija, tiedottaja, asiakkaan palvelija

Läheisensä menettänyt ihminen on suuren hämmennyksen vallassa, ja hänen mielessään risteilee kymmenittäin asioita ja kysymyksiä. Memoria-verkoston hautaustoimistot haluavat tukea omaisia kaikissa kysymyksissä. Moniin käytännön kysymyksiin vainajan läheiset löytävät vastauksia siitä laajasta ja laadukkaasta tiedotemateriaalista, jonka he saavat asioidessaan Memoria-hautaustoimistossa.

Elämän palvelua surun kohdatessa –kirjanen lähtee liikkeelle siitä suuresta kysymyksestä, joka askarruttaa erityisesti hautajaisjärjestelyiden ensikertalaista: Mistä aloitan? Oppaaseen on koottu kaikki muukin tärkeä tieto hautautavan ja hautapaikan valinnasta siunaustilaisuuden suunnitteluun sekä hautausjärjestelyiden kustannuksista perunkirjoitukseen.

- Tästä tietopaketista omaiset ovat yleensä hyvin kiitollisia, koska hautajaisen järjestäminen on tunnepitoinen asia ja kaikkien yksityiskohtien muistaminen on hyvin vaikeaa, sanoo helsinkiläinen hautausalan yrittäjä *Leena Borisoff-Åberg*.

Näin minä haluan

Toinen Memoria-verkoston oma painotuote, joka on saanut paljon kiitosta, on Näin minä haluan –vihkonen. Se on suunniteltu ja tarkoitettu ensisijaisesti omien hautajaisen ennakkosuunnittelua varten.

- Monet iäkkäät ihmiset haluavat ilmaista mielipiteensä omista hautajaisistaan. Heidän läheisensä eivät kuitenkaan aina ole valmiita keskustelemaan asiasta, Leena Borisoff-Åberg sanoo.

Usein hautaustoimistolla, jonka kanssa henkilö on tehnyt Näin minä haluan –sopimuksen, on tehdyn sopimuksen kaksoiskappale. Asiakkaan sopimuspaperiin liittyy myös kortti, jota hän elinluovutustestamentin tapaan voi säilyttää vaikka lompakossaan ja joka voidaan sairaalaa mentäessä liittää potilaskorttiin.

Näin minä haluan –vihkonen on löytänyt toisenkin kiitollisen käyttäjäryhmän: ihmiset, jotka tietävät, että kuolemantapaus on tulossa. Leena Borisoff-Åberg pitääkin vain hyvänä, jos hautajaisen järjestämiseen liittyviin asioihin voidaan tutustua jo ennakkoon.

Memoria-hautaustoimistoverkosto tarjoaa elämän palvelua surun kohdatessa. Verkostoon kuuluva liike hoitaa kaikki asiakkaan haluamat järjestelyt siunaus- tai saattotilaisuuden ohjelman painatusta myöten. Asiantuntevan henkilöstön tuella hautajaisista rakentuu juuri sellainen juhla, jollaisen vainaja itsekkin olisi halunnut.

Kauneimmat muistolauseet

Kolmas pidetty Memoria-painotuote on pieni vihkonen, johon on monista eri lähteistä koottu suomen- ja ruotsinkielisiä muistolauseita. Tämän vihkosen monet asiakkaat säilyttävät myös tulevaisuuden varalle.

Jotkut hautausoimistot antavat asiakkailleen myös hautausmuistion. Se on luettelo hoidettavista asioista, ja laittamalla rastin ruutuun omainen voi kuitata muistiossa mainitun asian hoidetuksi. Muistio on helppo kuljettaa mukana, koska se pienikokoisena mahtuu hyvin pöytälauluun tai käsilaukkkuun.

Memoria-hautausoimiston tiedotekansioon sisältyvät myös muun muassa arkun kantajille suunnattu ohjelehtinen, Kelan esite perhe-eläkkeistä ja muista tukimuodoista, kuolinpesän asioiden hoitajalle suunnattu opaslehtinen, kuolinilmoitusmalleja ja Memoria-verkoston yhteistyökumppanin hautakivikuvasto

Valtakunnallinen palvelu

Suomi on suuri maa, jossa pitkät välimatkat aiheuttavat käytännön ongelmia. Miten järjestää Kouvolassa pidettävät hautajaiset, kun itse asuu Mikkelissä?

Tähän ongelmaan avun tarjoaa Memoria-hautausoimistoverkosto. Se on valta-

kunnallinen, ja siihen kuuluvia liikkeitä on 34 paikkakunnalla Helsingistä Ivaloon. Mikkelissä asuva henkilö voi järjestää Kouvolassa pidettävät hautajaiset tutun paikallisen Memoria-liikkeen avulla ilman aikaa ja voimia vievää matkustamista Kouvolaan.

Vainajan näköinen juhla

Joillakin Memoria-hautausoimistoilla on oma kukkakauppa tai pitopalvelu, joillakin taas tuttu ja luotettava palveluntuottajaverkosto. Olennaista on, ettei asiakkaan tarvitse surun keskellä hakea jokaista tar-

vitsemaansa palvelua erikseen, vaan hän saa kaiken palvelun hautausoimistosta.

- Toki omaiset halutessaan saavat hakea palveluita myös muualta. Silloinkin hautausoimisto on rinnalla kulkija, joka omalla tuellaan varmistaa, että kaikki välttämätön tulee hoidetuksi, Leena Borisoff-Åberg sanoo.

- Hautajaiset ovat keskuudestamme poistuneen henkilön viimeinen juhla. On tärkeää, että juhla onnistuu ja on vainajan näköinen. ■

Laadukas tiedotemateriaali on osa Memorian palvelua.

Varaamalla ajan välttyt odottamiselta

Memoria-hautausoimistoverkoston kuuluvat liikkeet suosittelvat lämpimästi, että asiakkaat varaisivat hautausoimistosta ennakkoon ajan asioimista varten. Näin asiakkaat välttyvät turhalta odottamiselta ja varmistavat, että jollakin hautausoimiston työntekijällä on mahdollisuus heti paneutua asiakkaan kysymyksiin.

Toisin kuin usein oletetaan, hautausjärjestelyt voidaan aloittaa, vaikka hautauslupaa ei vielä olisi saatu. Hautauslupa saa usein viikon kuluessa henkilön kuolemasta.

Jo ennen hautausoimistossa käyntiä voi miettiä valmiiksi hautajaisten aikataulua. Hyvä on ottaa huomioon, miten kaukana asuvat sukulaiset ehtivät paikalle. Myös musiikkia, värejä ja muita pehmeitä asioita on hyvä ajatella jo ennakolta.

Hautajaisten perusjärjestelyistä sopiminen kestää yleensä 1-1,5 tuntia. Joidenkin

asiakkaiden kanssa sovitaan yhdellä kertaa miltei koko kokonaisuus, ja avoimeksi saattaa jäädä vain jokin yksittäinen asia kuten puhujan nimi. Jotkut asiakkaat taas haluavat miettiä asioita pidempään ja siksi myös asioivat hautausoimistossa useammin.

Muistotilaisuuden tarjoilut on hyvä miettiä kaikessa rauhassa kotona, missä asiasta voi vaihtaa ajatuksia muiden lähiomaisten kanssa.

Memoria-hautausoimistoissa sähköposti on tullut suureksi avuksi asioiden järjestämisessä. Sen avulla saadaan helposti välitetyksi vaikkapa papin nimi ja puhelinnumero. Sähköpostin välityksellä myös kuolinilmoituksen ja hautajaisohjelman vedos kulkee nopeasti ilman, että asiakkaan on asian vuoksi käytävä hautausoimistossa. ■

Ykä Babitzin ja ihmisen paluu kotiin

Ei tullut nuorukaisesta keikkalaulajaa, tuli tuhkauurnien valmistaja. Työn johdosta ja oimien elämäkokemusten kautta Georgij "Ykä" Babitzin on kokenut kuoleman läheisyyden ja luonnollisuuden. Hänelle kuolema ei ole elämän loppu, vaan ihmisen paluu kotiin.

Ikkunan ääressä istuu pitkähiuksinen vaalea nainen. Dreijassa pyöri viimeistelyä vaille valmis tuhkauurna, jonka pinnasta veitsi irrottaa ohuen ohuita savilastuja. Dreija pysähtyy, uurnan pohja ja suuaukko saavat lopullisen muotonsa, pohjaan painautuu valmistajan leima.

Paikka on tuhkauurnia valmistavan Keraurn Oy:n verstaasitammisaarelaisen omakotitalon pohjakerroksessa. Verstaasitalana toimiva laaja huone on syntynyt, kun talon uima-allas on peitetty.

Kaikesta näkee, että tässä tilassa tehdään töitä. Hyllyillä on kymmenittäin maalaa- mista, lasittamista tai polttamista odottavia uurnia, lattialla röykkiöittäin uurnien viimeistelyssä syntyneiden savilastujen täyttämää muovisäkkejä. Tuolla on vaaka, jollaisia kaupoissa käytettiin 1960-luvulla. Tuossa on toinen dreija, tuolla kolmas, jossakin tavarapaljouden keskellä ehkä enemmänkin.

Keraurnin toimitusjohtajasta *Ykä Babitzinista* ei tullut keikkalaulajaa, vaikka työntö vanhempien sisarusten jalanjäljille oli 1970-luvulla kova. Vuosikymmenen

alussa Ykä Babitzin oli mukana *Dannyn* ja *Kirkan* kiertueilla, *Sammy*n muistokiertue Babitzinin sisaruksilla oli vuonna 1973, ja vuonna 1974 Ykä osallistui *Muska*-sisaren kanssa Suomen euroviisukarsintoihin.

Nyökkäys dreijan äärellä istuvaan *Marjut*-vaimoon antaa tarinalle jatkon. - Ensimmäinen lapsemme syntyi vuonna 1975. Silloin ajattelin, että nyt tämä leikki loppuu.

Sielu ja intohimo

Hieman toisenlainen luonne, ja leikin lopettaminen olisi ollut vaikeampaa.

- Sammy, Kirka ja Muska ovat hyvin ulospäin suuntautuneita ihmisiä. Kirkasta olisi tullut hyvä diplomaatti, sillä hän ei koskaan sanonut poikkipuolista sanaa.

Minä en ole samalla tavalla ulospäin suuntautunut - enkä aina yhtä diplomaattinenaan, Ykä arvioi.

Miltei perään tulee toinen tunnustus: - Sielultani olen kyllä muusikko. Laulan edelleen, en vain ole kaupallistanut laulamistani. Ruotsissa kyllä olen konsertoinut; se on helppoa, koska siellä en ole Kirkan pikkuveli!

Vaikka keramiikkapajan pyörittäminen omassa kodissa on kokonaisvaltaista elämää, ihmisellä on aina aikaa sille, mitä rakastaa ja mihin on palo ja intohimo. Sen Ykä ja Marjut Babitzin ovat elämän varrella oppineet. Marjutilla intohimona on ollut varsijousiammunta - saavutuksena vuoden 1992 maailmanmestaruus – Ykälä musiikki. Babitzinien omakotitalon yhtä huonetta hallitsee musiikki monine teknisine laitteineen. Niitä Ykä käyttää paitsi musiikin kuunteluun myös esimerkiksi musiikin siirtämiseen vinyylilevyiltä cd:ille.

Läheisyys ja ura

Ykä ja Marjut Babitzin ovat aina tehneet töitä yhdessä. Yhdessä on pesty rekkoja, yhdessä on jaettu Helsingin Sanomia.

- Tämä on todellista läheisriippuvuutta, Ykä veistelee. – On ihan järkyttävää, ettei tarvitse kuin ajatella jotakin asiaa, niin toinen jo sanoo sen ääneen!

Niin kuin elämässä muutoinkin, myös päätymisessä tuhkauurnien valmistajaksi sattumalla oli sormensa pelissä.

Ykä oli nuorena työssä hautausmaalla ja tutustui hautausalaan monelta suunnalta. Marjutin suuri haave taas oli tehdä keramiikkaa. Vuonna 1981 Marjutilla ja kahdella muulla naiskeramiikolla oli yhteisnäyttely Karjaalla, ja Marjut kuuli erään näyttelyvieraan vertaavan hänen kannelista lattiavaasiaan tuhkauurnaana.

- Melkein pystyi näkemään, kuinka Marjutin pään yläpuolella syttyi lamppu, Ykä kuvailee ahaa-elämystä. Miltei siitä paikasta pariskunta lähti hautausoimistoihin katsomaan, millaisia uurnia Suomessa oli tarjolla. Tarjonta oli, kohteliaasti ilmaistuna, vaatimatonta.

Alkoi oman malliston kehittäminen. Työnjako oli alusta asti selvä: Uurnat ovat Marjutin luomuksia eli hän dreijaa ja maalaa. Ykä vastaa kemiallisesta puolesta eli lasittaa ja polttaa sekä hoitaa yrityksen kuivat paperityöt.

Vaimon suunnitellessa uurnia Ykä alkoi yhdessä Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen kanssa kehitellä maassa hajoavaa valmistusmassaa. Vuonna 1987 käyttöön otettu massa muistuttaa savea, mutta siinä keraamiset sidokset on korvattu vesiliukoisilla seoksilla. VTT:n mukaan Babitzinien massa maatuu puutakin nopeammin.

Jotta suojattu keksintö olisi voinut syntyä, tarvittiin kemiallista tietämystä. Sitä Ykä ammensi englanninkielisistä kirjoista, joita hänelle lähetti Suomen Taideteollista korkeakoulua vastaavan englantilaisen oppilaitoksen opettajana työskennellyt sukulainen.

Nyt, 20 vuotta myöhemmin, Keraurilla on kaksi uurnamallia, joista toista valmistetaan Suomen, toista Ruotsin markkinoille. Kuvioinneista suosituimpia ovat sinivalkoiset lintuaiheet. Tarvittaessa Marjut Babitzin tekee minkä tahansa kuvioinnin, minkä asiakas haluaa, kuten vaikka pingviinin tai viulun tai veneen.

Babitzinit vain valmistavat uurnia, mutta eivät myy niitä suoraan asiakkaille. Tuotteita on saatavilla hautausoimistoista kautta maan.

Kuolema ja julkisuus

Työn johdosta kuolema on tullut Ykä ja Marjut Babitzinille luonnolliseksi, tutuksi asiaksi. Kuoleman läheisyyden pariskunta on kokenut myös omien sairauksiensa ja läheistensä poismenon kautta. Marjut joutui seuraamaan siskonsa riutumista ALS-sairauteen, johon sairastuneiden keskimääräinen elinikä on kolme vuotta. Ykä taas on saanut isänsä ja kahden veljensä kuolemantapausten kautta kokea,

kuinka vaikea ihmisen on sisäistää läheisensä äkillistä lähtemistä.

Kun äkillisesti kuollut henkilö on julkis, tapaus saa hämmentävät mittasuhteet.

- Sammy-veljeni kuolonkolarissa vuonna 1973 kuoli kaksi muutakin ihmistä, mutta lehdet kirjoittivat vain Sammyn kuolemasta. Koko ajan kuolee ns. tavallisia ihmisiä. Heistä ei kirjoiteta mitään, mutta heidän kuolemansa ei ole yhtään vähempimerkityksinen kuin julkisuuden henkilön kuolema, Ykä muistuttaa.

Vanhaa kristillistä tapaa noudattaen Kirka haudattiin kolmen päivän kuluttua kuolemasta. Tapa perustuu moniin asioihin kuten tietoon, että vasta hautajaisten jälkeen omaisten surutyö varsinaisesti alkaa.

- Kun kuollut läheinen on julkisuuden henkilö, omaisella on vaikeaa, koska prosessi ei tahdo loppua ollenkaan. Aina kun lehdet kirjoittavat asiasta ja laulut soivat radiossa, arpeutumassa oleva haava revitään uudelleen auki, Ykä pohtii.

Läheisen kuolema on suuri menetys. Ykä Babitzin ei kuitenkaan allekirjoita sitä ajatusta, että elämä loppuisi siihen, mitä me kutsumme kuolemaksi. Maailmassa on paljon enemmän, kuin ihminen ymmärtää, hän muistuttaa.

- Kuinka voimme olla varmoja, että tämä tässä on se varsinainen elämä? Uskon että kuoleman jälkeenkin elämä jatkuu. Ihminen vain menee takaisin kotiin. ■

Hautajaiset ovat viimeinen yhteinen juhla, jossa poismennyt läheinen on vielä läsnä, vaikkakin ainoastaan valokuvassa, puheissa ja muisteloissa. Hautajaisten merkitys on suuri: Siunaus- ja muistotilaisuudessa yhdessä oleminen, kauneus ja hartaus antavat sureville omaisille lohtua ja voivat auttaa surutyössä eteenpäin. Yhteisen suremisen mahdollisuutta tarvitsevat myös vainajan ystävät ja tuttavat.

Läheisen kuollessa kaikki pysähtyy, arkipäivän rutiinit katkeavat. Niin pitääkin olla. Pitkään valmisteltu seminaari, tärkeä työmatka, kauan odotettu loma - toivokaamme, että ne voivat siirtyä ja omaiset rauhassa keskittyä surumiseen ja hautajaisten järjestämiseen.

Mitä kauemmaksi tulevaisuuteen hautajaiset siirtyvät, sitä raskaampia rakkaan ihmisen poismenon jälkeiset viikot ovat. Vasta hautajaisten jälkeen omaiset jaksavat keskittyä suunnittelemaan elämää eteenpäin.

Vuosikymmeniä sitten hautajaiset olivat suuri, koko yhteisön riitti, joka auttoi ihmisiä siirtymään elämänvaiheesta toiseen. Saattoväen suuri joukko antoi vainajan lähiomaisille turvallisuuden tunteen. Sukulaisten ja ystävien mukana olo hautajaisissa lohdutti ja korosti poisnukkuneen rakkaan merkitystä.

Yhteiskunnan maallistumisen, yksilökeistyksen ja avioerojen vuoksi perheet ovat pienentyneet ja yhteydet sukulaisiin ohentuneet. Välimatkat ovat kasvaneet ja hautajaiset muuttuneet vainajan lähimpien yksityisasiaksi.

Menneinä vuosina vainajan lähiomainen ei ollut hautausjärjestelyiden kanssa yksin, vaan hänen mukanaan hautaustoimistoon tuli aina joku suvun vanhimmista jäsenistä. Nykyisin yhä nuoremmat lapset joutuvat järjestämään vanhempansa hautajaisia aivan yksin, kokemattomina ja tietämättöminä monista tärkeistä asioista.

Muutoksen myötä on menetetty paljon vanhaa ja hyvää. Kun entisaikaan tiiviit yhteydet sukulaisiin kantoiivat myös kuoleman ja murheen hetkellä, nykyaikana läheisensä menettänyt on surunsa kanssa yksin.

Vuosikymmeniä sitten ihminen kuoli kotonaan, ja vielä 1960-luvun suomalaisella maaseudulla vainajan viimeinen matka saattoi usein alkaa hänen omasta kodistaan, missä läheiset avoimen arkun äärellä hyvästelivät rakkaansa

Nyt on toisin. Kuolema on laitostunut, läheiset eivät välttämättä valvo kuolevan vuoteen äärellä, eikä vainaja viimeisellä matkallaan käy enää kotonaan. Edes kaikki keski-ikäiset suomalaiset eivät ole milloinkaan nähneet arkkua, saati sitten vainajaa, sillä he eivät ole ehkä koskaan olleet hautajaisissa. Ja jos he itse menevätkin hautajaisiin, lapset he jättävät kotiin, koska uskovat heidän ahdistuvan hautajaisissa.

Vainajan omaiset eivät aina rohkene tai osaa pyytää, että saisivat katsoa poisnukkunutta läheistään. Hautaustoimistot kuitenkin pitävät tärkeänä, että omaisille kerrotaan myös tästä vaihtoehdosta, ja tarjoavat mahdollisuuden katsoa vainajaa ja osallistua tämän kuljetukseen. Kaikille katsominen ei ehkä sovi, mutta monille levollisena nukkuvan läheisen näkeminen jättää hyvän muiston.

Myös nykyihminen tarvitsee hautajaisten suomaa lohtua

Nykyihmiselle kuolema on vaikea, vieras ja outo asia, joka saattaa uusien ja tuntemattomien asioiden äärelle. Mikä on arkku? Miten arkku ja urna eroavat toisistaan? Miten hautajaisiin pukeudutaan, miten siellä käyttäydytään? Mitä siunaustilaisuudessa tapahtuu, missä ihmiset istuvat kappelissa, missä järjestyksessä kukat lasketaan...

Hautaustoimisto vastaa kysymyksiin, esittelee vaihtoehtoja ja auttaa muutenkin parhaansa mukaan, sillä läheisen kuoltua ihmisen on surun vuoksi vaikea tehdä päätöksiä. Tilanne on uusi ja vieras, asiat tuntemattomia. Kuolemasta ei ehkä koskaan haluttu puhua, ja nyt pitäisi tietää, mikä on oikein.

Omaisten ratkaisuja helpottaa, jos vainaja on jo elinaikanaan tehnyt ennakkosopimuksen omista hautajaisistaan. Kun lapset tietävät, miten äiti tai isä haluaisi tulla haudatuksi, suuri taakka putoaa heidän harteiltaan. Tulee ilo ja tyydytys siitä, että voi noudattaa rakkaampansa toiveita.

Näin hän halusi – näin minäkin haluan. ■

Lapsi on utelias kuolemankin äärellä

Kuolemantapausten sattuessa aikuiset saattavat yrittää liikaa suojella lasta. On kuitenkin hyvä muistaa, että lapsi käyttäytyy aivan samoin kuin vanhempansakin ja on yhtä levollinen tai ahdistunut kuin hänen ympärillään olevat aikuisetkin ovat.

Lapsi suhtautuu asioihin luontevasti eikä ajattele kuolemaa niin lopullisena kuin me aikuiset. Monelle aikuiselle kuolema on kielletty alue ja vaiettu asia, lapsella sen sijaan on lukuisia kysymyksiä. Niihin on syytä vastata niin hyvin kuin osaa, mutta vain siihen kysymykseen, jonka lapsi on esittänyt. Aikuisen kannattaa myös miettiä, miten selittää asioita. Kaikkiin kysymyksiin meillä ei ole vastauksia – voisiko lapselle siis joskus sanoa ”en tiedä”?

Hautaustoimistossa

Hautajaisjärjestelyistä sopimiseen voi kullua hautaustoimistossa jopa puolitoista tuntia eli niin kauan, että lapsi ehtii väsyä. Yleensä vanhemmat ottavatkin tämän huomioon eivätkä ota lasta mukaan järjestelyistä sopimiseen, ellei se ole välttämätöntä.

Lapset ovat kuitenkin kiinnostuneita monista asioista, joten lapsen kanssa voi erikseen käydä hautaustoimistossa esimerkiksi arkkuja katsomassa.

Arkun näkeminen ennakkoon on hyvää valmennusta hautajaisia varten. Näin lapsi hautajaisissa tietää, mitä siellä arkussa oikein on.

Hautajaisissa

Moni vanhempi saattaa lähteä hautajaisiin ilman lasta, koska ajattelee lapsen ahdistu-

van hautajaisissa. Syy miksi kaikkein pienimmän mukaan ottaminen on harkittava tapauskohtaisesti, on kuitenkin toinen: Hautajaiset siunaus- ja muistotilaisuuksineen kestävät tunteja, ja lapsen voi olla vaikea ymmärtää niiden sisältöä. Jossakin vaiheessa väsymys valtaa pienen vieraan.

Asian toinen, myönteinen puoli on, että lasten läsnäolo omine käänteineen tuo myös lohdutusta. Ukki on poissa, mutta onneksi ovat mummin kullat.

Pikkulapsen vanhempien on kuitenkin hyvä suunnitella, kuka lasta paimentaa tai missä lapsi voi leikkiä muita häiritsemättä. Hautajaiset ovat vainajan omaisille tärkeä tilaisuus, jossa lastenkin toivotaan käyttäytyvän tavallista hillitymmin.

Vainajaa katsomassa

Entä voiko lapsen viedä katsomaan vainajaa? Lapset yleensä haluaisivat päästä katsomaan pois nukkunutta mummuaan tai pappansa, mutta vanhemmat empivät ja pelkäävät katsomisen aiheuttavan lapselle traumoja.

Sääntö, ettei lapsen kanssa mitään pidä tehdä pakottamalla, pätee myös vainajan katsomiseen. Toisaalta on hyvä muistaa, että katsomistilanteessa lapsella voi olla oma tehtävänsä. Hän voi tuoda nallen, piirustuksen tai itse kirjoittamansa kirjeen ja laittaa sen arkkuun ja siten osallistua asiaan.

Myös lapsen surulle on annettava tilaa. On tärkeää, että muistoja vaalitaan, sillä muistoista aika rakentaa lohdutuksen. ■

Amerikkalaisissa hautajaisissa ympäristöajattelu taka-alalla

Suomalaiset hautajaiset ovat aina olleet ympäristöystävälliset, ja viime vuosina ekologisuuden merkitys on vain korostunut. Amerikkalainen ajattelutapa on päinvastainen, kuten Memorian edustajat saivat todeta keväällä New Yorkiin tekemällään tutustumismatkalla. Yhdysvalloissa vainajan halutaan säilyvän maatumattomana mahdollisimman pitkään, minkä vuoksi ruumis balsamoidaan. Arkun tärkein tehtävä on suojata vainajaa, joten sen materiaalina saattaa olla metalli ja siinä voi olla jopa kolme kumitiivistein varustettua kantta. Eikä arkku haudata maahan sellaisenaan, vaan se laitetaan maatumattomasta materiaalista, betonista tai metallista, valmistettuun laatikkoon.

- Suomalaisesta näkökulmasta katsottuna yhdysvaltalainen hautauskulttuuri näyttää keinotekoiselta. Jotkut sikäläiset hautausoimistot jopa antavat takuun vuosista, jotka ruumis säilyy maatumattomana. Minulle ei selvinnyt, miksi ruumiin pitää säilyä niin pitkään, kertoo matkalle osallistunut järvenpääläinen hautausalan yrittäjä *Maija Lepola*.

Arkku kalliimpi kuin Suomessa hautajaiset

Yhdysvalloissa hautajaisjärjestelyt tulevat hyvin kalliiksi. Suomessa hautajaisien järjestäminen lehti-ilmoituskuluineen maksaa keskimäärin 3000–4000 euroa

- Yhdysvalloissa tällä rahalla ei välttämättä saa edes arkku. Pelkästään peruspalvelumaksuna hautaamiseen liittyvien asioiden järjestämisestä laskutetaan helposti yli 2000 dollaria.

Lahtelaisen hautausalan yrittäjän *Matthi Kallioisen* näkemistä arkuista edullisin maksoi 1900 dollaria; tavallinen hinta oli 9000 dollaria. Kallein Memorian väelle esitelty arkku maksoi huikeat 155000 dollaria.

Arkun lisäksi kustannuksia nostavat ruumiin balsamointi ja ehostaminen, jotka maksavat vähintään tuhat dollaria. Vainaja valmistellaan mahdollisimman kauniiksi erityistä katsomistilaisuutta varten, johon omaiset, ystävät ja sukulaiset kokoontuvat ja jossa arkun kansi on avoinna.

Katsomistilaisuus järjestetään hautausoimiston juhlahuoneistossa, joka voi olla hyvinkin upeasti sisustettu. Tilaisuudessa

ei järjestetä tarjoilua, mutta siihen kuuluu esimerkiksi musiikkiohjelmaa. Juhlahuoneiston ylläpitäminen nostaa hautausoimiston kiinteistökuuluja ja siten hautauskustannuksia.

Toimisto avoinna vuorokauden ympäri

Yhdysvalloissa hautajaiset järjestetään jo muutaman päivän kuluttua vainajan kuolemasta. Tämän vuoksi hautausoimiston on oltava avoinna 24 tuntia vuorokaudessa, ja sillä on oltava paljon henkilökuntaa. Toimisto ei vain järjestä hautajaisia, vaan myös säilyttää vainajaa ja balsamoi ruumiin.

Hautausurakoitsijana toimimisen vaatimukset vaihtelevat osavaltioittain. Hautausoimiston palveluksessa olevista työntekijöistä vähintään yhden on pitänyt suorittaa tutkinto alan oppilaitoksessa. Koulutus sisältää muun muassa vainajan käsittelyä ja ehostusta, anatomiaa, psykologiaa, asiakaspalvelua ja liiketaloutta.

Koska perinteisten hautajaisien järjestäminen voi maksaa kymmeniätuhansia dollareita, vainajan tuhkaus on yleistyneessä. Tuhkausarkut maksavat keskimäärin 1000–1500 dollaria.

Yksinäisten tai varattomien vainajien hautaamisen hoitavat New Yorkin edustalla sijaitsevan vankilasaaren vangit. ■

Omilla valinnoillaan asiakas voi vaikuttaa hautajaisten kustannuksiin

Memoria-hautaus toimisto räätälöi hautajaiset aina asiakkaan toiveiden mukaan ja pyrkii järjestämään vainajan näköiset hautajaiset. Järjestelyistä keskusteltaessa asiakkaalle esitellään erilaisia vaihtoehtoja, koska omilla valinnoillaan asiakas voi vaikuttaa hautajaiskustannuksiin. Asiakkaiden neuvonta hautaus toimistossa on aina maksutonta.

Hautajaisten järjestämisestä aiheutuvat kustannukset vaihtelevat paikkakunnittain ja seurakunnittain. Lisäksi jokainen hautaus toimisto määrittelee itse omat hintansa, joten täsmällisiä hintoja ei voida antaa.

Ellei muistotilaisuutta järjestetä eikä lehteen laiteta kuolin ilmoitusta, yksinkertaisimman hautauksen voi Suomessa saada alle 1000 eurolla.

Hautaus toimiston tuotteet ja palvelut maksavat yleisimmin 1000–2000 euroa. Hintaan sisältyvät arkku, vainajan vaateutus, arkkuun asettaminen, kuljetus, apumiehen palkka sekä asioiden hoitopalkkio. Asioiden hoitopalkkio vaihtelee tehtävistä riippuen noin 60 eurosta noin 200 euroon.

Hautaus toimiston kulujen lisäksi hautajaisten järjestämisestä aiheutuu erilaisia

muita kuluja. Arkun kannelle laitettavan kukkalaitteen hinnat alkavat 80 eurosta. Muistotilaisuuden pienimuotoinen kahvitarjoilu maksaa noin 15 euroa hengeltä, kun taas ruokatarjoilun hinta henkeä kohden voi olla noin 30 euroa. Lehti-ilmoitus maksaa koon mukaan 280–1000 euroa, hautakivien hinnat alkavat 460 eurosta.

Seurakunnat laskuttavat muun muassa hautapaikan hinnan ja mahdollisen tuhkauksen. Ellei vainaja kuulu seurakuntaan, voidaan laskuttaa myös kappelivuokra. Hinnat vaihtelevat seurakunnittain, ja kokonaiskulut voivat vaihdella 60 eurosta noin 1800 euroon. Ulkopaikkakuntalaisen hautaus tulee aina kalliimmaksi kuin samalla paikkakunnalla asuneen hautaus. ■

Arkun kantajan arvokas tehtävä

Kantajana toimiminen hautajaisissa on arvokas tehtävä, joka saattaa kuitenkin tuntua raskaalta. Raskain asia ei ole arkun paino, vaan hautajaisiin liittyvät suru ja jännitys saattavat tehdä tilanteesta vaikean. Kantaja suoriutuu tehtävästään helpoiten, kun muistaa muutaman kantamiseen liittyvän tärkeän asian.

Ensikertalaisen tavallisin virhe on asettaa kantoliina kaulan ympärille. On tärkeää viedä liina pään ylitse, selän takaa vinottain ulommalle olkapäälle.

Arkkua kannetaan mahdollisimman korkealla, jotta se olisi helpompi nostaa ulkona odottaville kärryille tai autoon. Siksi on tärkeää ottaa liinasta kiinni riittävän alhaalta. Parhaimman otteen saa, kun notkistaa polvia hieman, vetää kantoliinan kireälle ja ottaa kiinni liinasta tukevasti ja alhaalta. Näin paino jakautuu koko vartalolle ja kantaminen helpottuu.

Kun kaikilla kantajilla on tukeva ote liinasta, he nousevat seisomaan suoraksi.

Järjestys sovitaan etukäteen

Myös arkun laskeminen hautaan saattaa jännittää kantajaa. Se tapahtuu helpoiten seuraavasti:

Olkapäällä oleva liina heitetään taaksepäin ja käsi viedään nopeasti eteen toisen käden viereen niin, että kädet ovat peräkäin kantoliinalla. Liinasta otetaan kiinni siten, ettei käsi jää kannen alareunan alle. Kantoliinaa ei myöskään pidä pyörittää käden ympärille.

Kun arkku on laskettu hautaan, toisen puolen kantajat hellittävät otteensa kantoliinoista ja toisen puolen kantajat nostavat ne ylös. Etukäteen on sovittava, kumman puolen kantajat nostavat liinat ylös. Kantajat hiljentyvät hetkeksi hautaan päin,

kääntyvät lähiomaisiin ja kumartavat. Haudan päälle asetetaan kansi, jolle saatoväki laskee kukat.

Kantajien järjestys sovitaan aina etukäteen. Kaikki paikat ovat yhtä tärkeitä ja arvokkaita. Käytännöllisintä on, että vahvimmat kantajat sijoittuvat arkun pääpuolelle.

Arkku on kappelissa pää alttariin päin, ja arkkua kannetaan jalkopää edellä.

Jos kantajat tarvitsevat päällysvaatteita kantaessaan arkkua ulos, päällysvaatteiden pitäisi olla kappelissa lähellä ja hyvin saatavilla. On suositeltavaa käyttää käsineitä.

Kantajat kutsuu paikalle vahtimestari tai pappi. Kantajat asettuvat arkun ympärille, viettävät hiljaisen hetken asennossa arkkuun päin kääntyneinä ja laittavat hatun päähänsä. Vasta sitten tartutaan liinoihin ja lähdetään kantamaan arkkua. ■

Palautte tästä lehdestä ja sen artikkeleista voidaan antaa osoitteessa www.memoria.fi